

PRZYRODA KARKONOSZY I POGÓRZA

w fotografii i opracowaniu
Zbigniewa Adamskiego
i Zofii Wąsik

I. RYŚ (łac. *Lynx lynx*) największy kot w Karkonoszach

Pogórze Chojnika do 1800 roku było chętnie zamieszkiwane przez drapieżnego kota Karkonoszy (Gór Olbrzymich). Spękane granitowe skały tej góry były dla rysi wyśmienitym i bezpiecznym miejscem zakładania pieleszy, a bliskie ciepłe rozlewiska spizarniami wszelkiego jadła. Nad wodą nie tylko żyło ptactwo, drobna zwierzyna, ale i bobry, dziki, sarny, jelenie, wilki – a wszystkie zachodziły do wodopoju.

Na rysie polowano namiętnie. Ich futra były bardzo cenione, bo skutecznie chroniły przed górskim, lodowatym zimnem. O upolowanych rysiach pisano w księgach parafialnych i dziennikach myśliwskich Schaffgotschów. W taryfie opłat z roku 1665 ryś był wyceniony na 6 ówczesnych guldenów. Po północnej stronie Karkonoszy ostatni został zastrzelony w 1749 roku aż pod Ruszowem. W księdze nadleśnictwa sobieszowskiego jest wzmianka, że około 1780 roku duży ryś żył w okolicy zamku Chojnik. Pod koniec XVIII wieku na skutek bezmyślnej gospodarki leśnej wszystkie rysie z Karkonoszy zniknęły.

W latach 70.-80. XX wieku dorosłe osobniki zaczęły pojawiać się na terenach Republiki Czeskiej. Obecnie w tamtejszych lasach żyje około 100 sztuk. W roku 2009 i 2010 udało się wykryć obecność rysia po naszej stronie Karkonoszy. Sfotografowano jego tropy na śniegu w KPN i w Górach Izerskich.

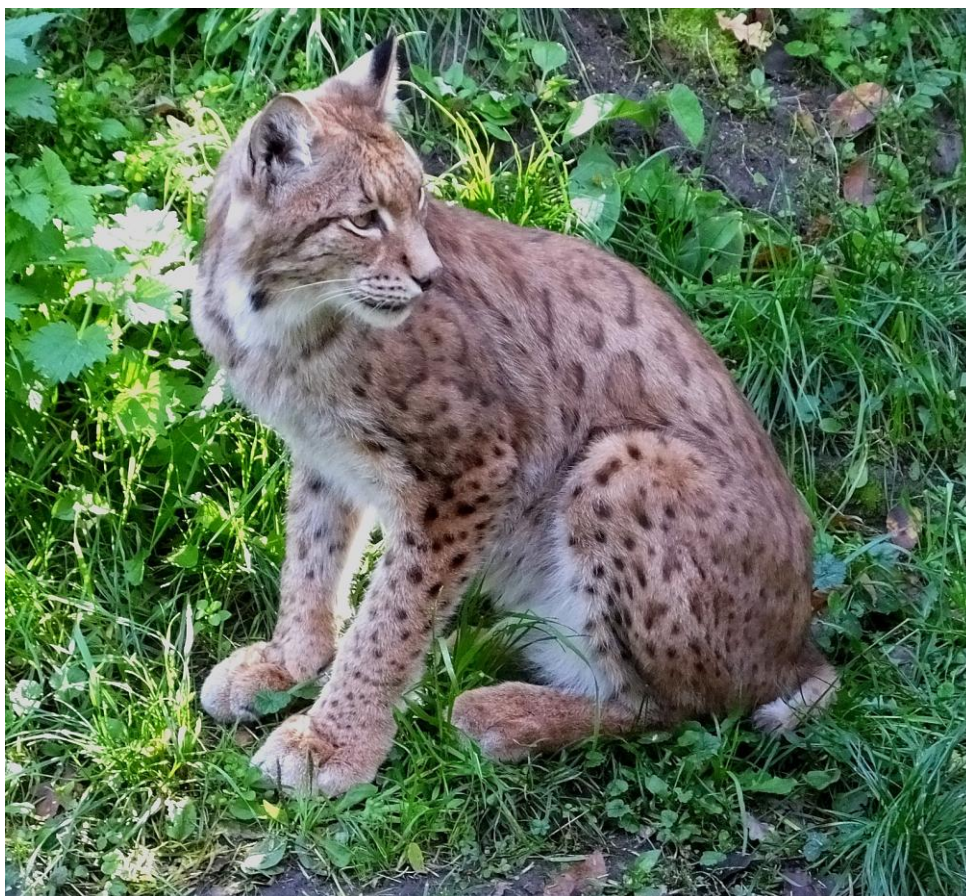

Foto: Zbigniew Adamski

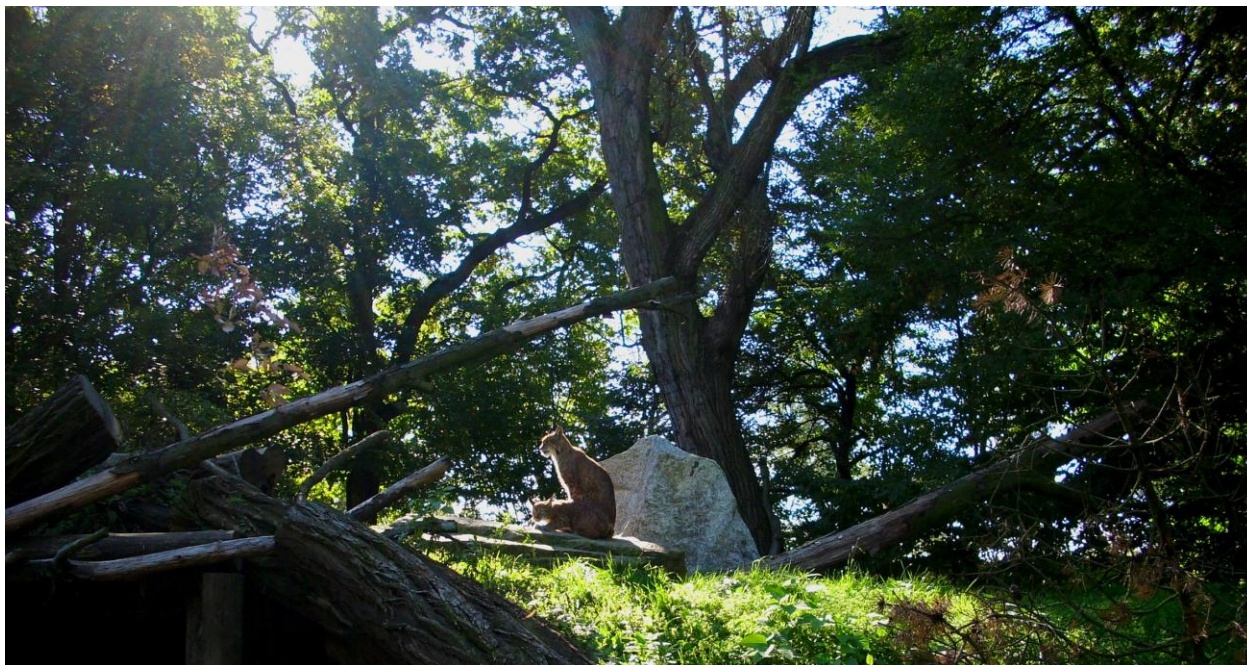

Foto: Zofia Wąsik

Foto: Zbigniew Adamski

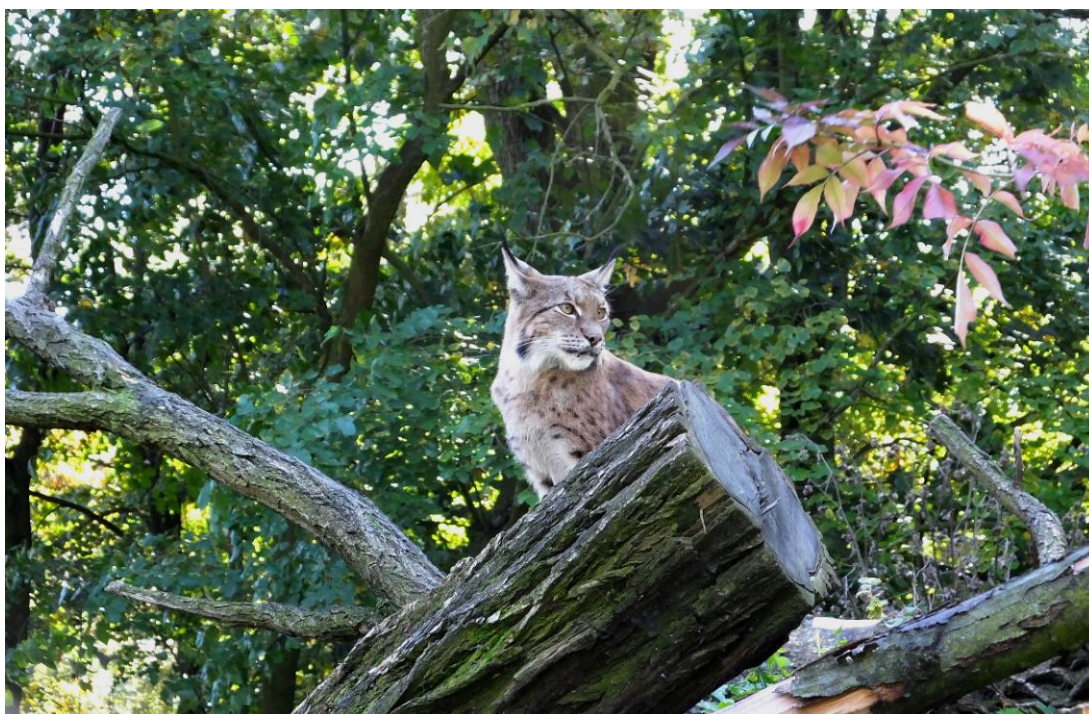

Foto: Zbigniew Adamski

Foto: Zbigniew Adamski

Foto: Zofia Wąsik

Foto: Zbigniew Adamski

Foto: Zbigniew Adamski

Ryś na skalnym Chojniku, grafika Zbigniew Adamski

Grafika Zbigniew Adamski

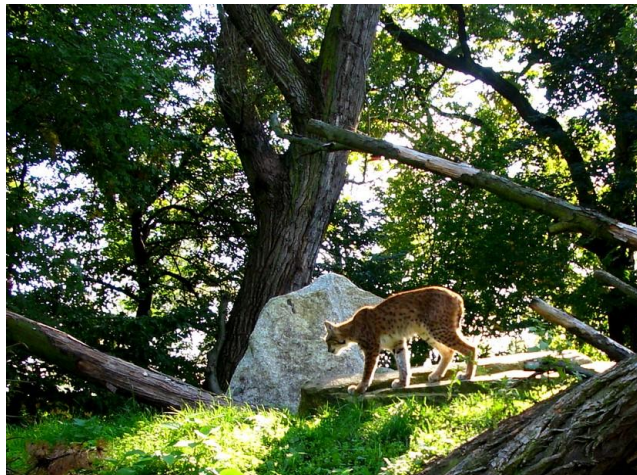

Foto: Zofia Wąsik

Rysie fotografowano w końcu października aparatami „DC C850–PENTAX ZOOM LENS 8 Mpx” oraz „FUJI FILM HS50 EXR 16 Mpx”. 24-1000mm

Grafiki z wydanej przez AD REM w 2009 r. książki autora pt. „SKARBIEC PUSZCZY SUDECKIEJ”.

Foto: Zofia Wąsik

Zdjęcia stanowią własność autora. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)

BIBLIOGRAFIA:

„Skarbiec Puszczy Sudeckiej” – Zbigniew Adamski 2009 r.

O rysiu w internecie – październik 2013 r.

„ŁOWIECTWO” – Ryś – Wiesław Krawczyński 1947 r.

Plik utworzono w listopadzie 2013 r.

Zbigniew Adamski – Członek Komisji Promocji, Kultury, Edukacji i Etyki Łowieckiej przy ZO PZŁ w Jeleniej Górze